

SIONIZEM:

GROŽNJA JUDOM IN NEJUDOM

Ob izraelskem bombardiranju
sinagoge v Teheranu

Yakov M. Rabkin

Zbirka **Pamflet** je namenjena
objavi prevodov referenčnih besedil,
ki govorijo o svobodi v najširšem smislu
besede. Tudi zato smo se odločili za
rehabilitacijo tradicionalnega **Pamfleta**,
ki vse od 18. stoletja služi kot svojevrstna
državljska oglasna deska. Poslanstvo
zbirke kratkih emancipatoričnih besedil
je, da državljanke in državljane spodbuja
k razmišljanju in zavzemanju stališč.

Pamflet je nosilec kulture,
ki ne sprejema neumnosti,
ne požira žalitev in zavrača poniževanje.
Zbirka **Pamflet** podpira kritično mišljenje
in neodvisnost duha. Neguje, kar je
med nami emancipatoričnega in dobrega,
in se upira kulturi laži in groženj.

Z zbirko **Pamflet** se borimo proti
uničevanju preteklosti, razvrednotenju
življenja v sedanjosti in kraji prihodnosti.

Yakov M. Rabkin

SIONIZEM: GROŽNJA JUDOM IN NEJUDOM

Ob izraelskem bombardiranju sinagoge v Teheranu

Pamflet 14

Založba ZRC

Yakov M. Rabkin
SIONIZEM: GROŽNJA JUDOM IN NEJUDOM
Ob izraelskem bombardiranju sinagoge v Teheranu

Pamflet 14

Uredniki zbirke Oto Luthar, Tomaž Mastnak,
Martin Pogačar, Aleš Pogačnik

Naslov izvirnika Israel bombed a Synagogue on Passover:
Has it become a Danger to Jews and Non-Jews Alike?
Prvič objavljeno na portalu pressenza.com, 12. 4. 2026;
slovenski prevod z dovoljenjem avtorja.

Fotografija na naslovnici Napis nad vhodom v judovsko bolnišnico
v Teheranu, verz iz Tore v izvirni hebrejščini in perzijsčini:
»Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.«

Uredil in predgovor napisal Tomaž Mastnak
Prevod Ira Zorko
Jezikovni pregled Irena Androjna Mencinger
Oblikovanje in prelom Tanja Radež

Založnik ZRC SAZU, Založba ZRC
Zanj Oto Luthar
Glavni urednik založbe Aleš Pogačnik

Tisk Cicero Begunje, d. o. o.
Naklada 400
Prva izdaja, prvi natis.
Ljubljana 2026

© 2026 Yakov M. Rabkin (izvirnik), ZRC SAZU (prevod)
Prva e-izdaja je pod pogoji licence Creative Commons CC BY-NC-ND
4.0 (razen za tisto gradivo, ob katerem so posebej navedeni drugačni
pogoji rabe) prosto dostopna: <https://doi.org/10.3986/9789610511403>

Kataložna zapisa o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni
knjižnici v Ljubljani

Tiskana knjiga
ISBN 978-961-05-1139-7
COBISS.SI-ID=277400323

E-knjiga
ISBN 978-961-05-1140-3 (PDF)
COBISS.SI-ID 277337603

SIONIZEM:
GROŽNJA JUDOM IN NEJUDOM

ŠIONIZEM: GROŽNJA JUDOM IN NEJUDOM

**Ob izraelskem
bombardiranju
sinagoge
v Teheranu**

Yakov M. Rabkin

VSEBINA

Notica o avtorju --- 9

Tomaž Mastnak

Predgovor --- 10

Yakov M. Rabkin

Sionizem: grožnja judom in nejudom --- 22

Yakov M. Rabkin je zaslužni profesor zgodovine na Univerzi v Montrealu in javni intelektualec. Diplomiral je na Leningrajski univerzi, doktorski študij pa končal na Akademiji znanosti ZSSR. Kot gostujoči profesor je predaval v Avstraliji, Franciji, Izraelu, Rusiji, Ukrajini, ZDA, Južni Afriki in na Japonskem. Njegova glavna raziskovalna področja so zgodovina znanosti ter odnosi med znanostjo in politiko ter znanostjo in religijo, Sovjetska zveza in Rusija (ter še posebej znanost v Sovjetski zvezi in Rusiji), sodobni Izrael, judaizem in sionizem. Je sodelavec Montrealskega centra za mednarodne študije (CERIUM). Bil je svetovalec več mednarodnih organizacij pri vprašanih znanosti, tehnologije in visokošolskega izobraževanja.

Rabkin je vidni judovski nasprotnik sionizma. O judovskem nasprotovanju sionizmu je med drugim pisal v knjigi *Au nom de la Torah: une histoire de l'opposition juive au sionisme* (Quebec: Les Presses de l'Université Laval, 2004), ki je bila prevedena v več kot ducat jezikov, v angleščino kot *A Threat from Within: A Century of Jewish Opposition to Zionism* (New York: Zed Books, 2006). Izrael in sionizem obravnava tudi v delih *What is Modern Israel?* (London: Pluto Press, 2016); *Israel In Palestine – Jewish Rejection of Zionism* (Atlanta, Georgia: Aspect Editions, 2025); *Zionism Decoded in 101 Quotes* (Quebec: Baraka Books, 2026). O tem piše tudi v periodičnem tisku in elektronskih medijih ter govori v javnih nastopih. Je ustanovni član kanadskih Neodvisnih judovskih glasov (*Independent Jewish Voices/Voix juives indépendantes, Canada*).

Predgovor

Tomaz Mastnak

Izrael je 7. aprila letos bombardiral sinagogo Rafi'Nia v Teheranu. Gre za eno od več kot tridesetih sinagog v iranskem glavnem mestu in za enega pomembnejših judovskih sakralnih objektov v zgodovinskem Horasanu. Za Yakova Rabkina je bil to tako simbolno nabit dogodek, da je, kot je rekel, »moral napisati« komentar, ki ga v slovenskem prevodu objavljamo v tej knjižici.¹

V čem je »strahovita simbolika« tega dogodka? V tem, da je država, ki zase trdi, da je judovska, popolnoma uničila sinagogo, »najsvetejši kraj« judovske religije, svete knjige in zvitke. Rabkin je v prevedenem besedilu – podrobneje in obširneje pa v svojih knjigah – razložil, kako je kaj takega mogoče. Pojasnil je, kako lahko to razumemo.

Nas v teh krajih pa verjetno nič manj od samega izraelskega napada na *sinagogo* preseneti, da je bila uničena sinagoga v *Teheranu*. Tako kot večino druge zahodne propagande smo namreč posvojili tudi izkrivljeno in sovražno podobo Irana, ki je bila

¹ Gl. »Israel Shocks Everyone, Destroys Jewish Scripture, Synagogue«, pogovor Pascala Lottaza z Yakovom Rabkinom, *Neutrality Studies*, 14. 4. 2026, dostop na: <https://www.youtube.com/watch?v=5c2dfYg3iI0>. V nadaljevanju bom še večkrat citiral ali povzemal ta pogovor, ne da bi to vsakič označil.

oblikovana in je brez predaha razpihovana in razširjana od islamske revolucije leta 1979. Takrat je ljudska vstaja strmoglavila osovraženi režim šaha Mohameda Reze Pahlavija, ki si je utrdil oblast po državnem udaru leta 1953. Državni udar so izpeljale britanske in ameriške tajne službe, da bi odstranile predsednika vlade Mohameda Mosadka. Mosadek je namreč v korist iranskega prebivalstva nacionaliziral naftno industrijo, Pahlavijeva diktatura pa je bila uslužna do zahodnih interesov.

Od leta 1979, ko je revolucija odpravila monarhijo in razglasila republiko, so Iran prikazovali kot diktatorski režim mul, ki ne dopuščajo prav nobene svobode. Kako bi lahko potemtakem pod islamsko teokracijo obstajala sinagoga? V resnici živi v Iranu najštevilnejša judovska populacija v Zahodni Aziji zunaj Izraela. Gre tudi za eno najstarejših judovskih skupnosti na svetu. Ko je Rabkin pred kakšnimi desetimi leti obiskal Iran, se je prepričal, da iranski judje živijo »polno judovsko življenje«, obenem pa so polnopravni iranski državljani, ki imajo tudi svoje predstavništvo v parlamentu. V nasprotju z zgodovinsko izkušnjo judov v Evropi, kjer se je nanje gledalo kot na tujce, so iranski judje del lokalnega,

domačega prebivalstva. Tako gledajo sami nase in tako gledajo nanje njihovi sodržavljeni. Rabkin pravi, da so judje v današnjem islamskem svetu – ki ga, kot dodaja, ne želi idealizirati – na splošno živeli z drugimi skupnostmi v večjem sožitju in miru kot drugod po svetu. Med obiskom v Iranu, kjer je poleg danes uničene sinagoge obiskal še več drugih, ga je presenetilo, da pred njimi ni bilo policije, ki bi jih varovala – ker za to ni bilo nobene potrebe. To je bilo v kričečem nasprotju s tem, kar je pred tem videl po evropskih mestih.

Iran kot islamska republika, pojasnjuje Rabkin, jemlje religijo resno. Zato obravnava tudi verske manjšine s spoštovanjem. Versko izobraževanje je obvezno in rabini deset let poučujejo judovske učence o judaizmu. Poznavanje vere in izpolnjevanje verskih zapovedi sta zato pri iranskih judih danes nesporno na višji ravni kot v času pred islamsko republiko. Ko so Rabkina tamkajšnji judje na šabat povabili za mizo, je bil na njej, kot je običaj, alkohol. Gostitelji so mu povedali, da jim je kot judom dovoljeno uživanje alkohola.

Vemo, da v Iranu živi avtohtona judovska skupnost, zakaj je torej Izrael bombardiral teheransko sinagogo?

Neposredni odgovor je jasen: zato, ker je skupaj z ZDA sprožil agresivno vojno proti Iranu. Iranski judje tej vojni agresiji, tako kot tudi izraelski politiki do Irana, odločno nasprotujejo,² Izraelci in Američani pa jih bombardirajo kot integralni del iranske družbe. Ker je namen vojne uničiti Iran ne le kot državo, temveč tudi kot družbo, je povsem logično, da so žrtve tudi judje, ki so državljani islamske republike in sestavni del družbe.

Posredni odgovor je sionizem. Izrael kot samozvana judovska država v resnici ne predstavlja vseh judov, temveč je sionistična tvorba – in kot tak po mnenju številnih judov nesreča, če ne kar prekletstvo, ki jih je doletela. Sionizem je politično gibanje, ki je v 19. stoletju vzniknilo v Evropi in si prizadevalo za ustanovitev države za jude – *Judenstaat*, kot je rekel Theodor Herzl. Bilo je del takratnega evropskega

kolonializma in etnonacionalizma, kar je vtisnilo pečat državi, ki so jo sionisti s podporo evropskih sil – od Velike Britanije do nacistične Nemčije – postavili v Palestini.

Sionistični kolonializem se je, tako kot vsi drugi evropski kolonializmi, izražal v brutalnem, vzvišenem, nasilnem in uničevalnem odnosu do lokalnega prebivalstva. Sionistični etnonacionalizem pa je bil v enem pogledu nekaj posebnega. Tako kot druga tovrstna gibanja je zahteval državo za svojo »etnijsko«, za jude, ni pa stremel k ohranjanju in negovanju svoje kulturne dediščine in jezika tako kot drugi evropski (zlasti srednje- in vzhodnoevropski) etnonacionalizmi. Nasprotno, sramoval se je judovske kulturne dediščine in pretrgal z njo. Podobno je bilo z jezikom. Zavrgel je jidiš in vpeljal umetno ustvarjeno sodobno pogovorno hebrejščino. Novi jud, ki ga je ustvarjal sionizem, bi moral biti diametralno nasprotje vsega, kar je bil jud dotlej. Takšno stališče je uveljavljal denimo Vladimir Jevgenjevič Žabotinski (danes še vedno vpliven in znan kot Ze'ev Jabotinsky). Sionizem je bil gibanje za diskontinuiteto, ali gibanje diskontinuitete, v judovski zgodovini.

² Po sodbi nürenberškega sodnega procesa proti nacističnim voditeljem po koncu 2. svetovne vojne je vojna agresija najhujši zločin, saj iz nje izhajajo vsi drugi zločini, zagrešeni med vojno. Ministrstvo Republike Slovenije za zunanje in evropske zadeve je ob izbruhu najnovejše vojne agresije proti Iranu pozvalo na zagovor iransko veleposlanico v Sloveniji, ne pa ameriških ali izraelskih predstavnikov. To ni bila pomota. Tako kot Evroameričani kriminalizirajo nasprotovanje genocidu v Gazi, ne nasprotujejo pa samemu genocidu, zdaj obsojajo napadeno državo, ker se brani, in to v okvirih mednarodnega prava, ne pa vojaške agresije nanjo. Kot podrejeni člen evroatlantskih povezav izgubljam vsa moralna in zakonska merila in koordinate.

Sionisti so si seveda po svoje predstavljali, kakšne so bile predstave o judih in judovske predstave o njih samih v dotlejšnji evropski zgodovini – predstave, ki so jih zavračali. Skonstruirali so pripoved o zgodovini, v kateri je bil jud nepretrgoma izpostavljen nasilju, večna žrtev. Rabkin pravi, da je bila dejanska zgodovina judov drugačna. Ob nastajanju sionizma je bila živa izkušnja pogromov v zahodni Ukrajini, Moldaviji in baltskih državah (če smo natančni, torej ne v Rusiji). V resnici pa se je nasilje, ki so ga judje trpeli v preteklosti po Evropi, pojavljalo od časa do časa in na različnih krajih.

Odločilni pečat sionistični državi je vtisnil nacizem. Ob šestdesetletnici Izraela je Rabkin objavil komentar v *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, v katerem je zapisal, da so judje potegnili iz izkušnje z nacizmom dva nauka. Prvi je bil, da je treba biti buden, da demokratična država ne bi degenerirala v zatiralsko, rasistično tvorbo. V državi morajo obstajati demokratične pravice in svoboščine, ki jih je treba skrbno varovati. Drugi nauk je bil: bili smo šibki, nemočni – biti moramo močni. Pobjjali so nas, ker so hoteli imeti čisto nemško,

arijsko državo – mi bomo močni in zgradili bomo čisto judovsko državo. To so se iz nacizma naučili sionisti.³

Jud, kakršnega so si predstavljali sionisti, je bil »mišičasti jud«, *Muskeljude*, kakor opozarja Rabkin v prevedenem besedilu: močni, cinični, brutalni posameznik, navdihnjen z arijskimi prototipi, ki se pri doseganju svojih ciljev zanaša na golo silo. Še več, judovska država je bila v tem pogledu zrcalna podoba nacistične države. Skupina judovskih javnih intelektualcev v ZDA, med njimi Albert Einstein in Hannah Arendt, je že leta 1948, po pokolu v palestinski vasi Deir Jasin, jasno in glasno opozarjala, da so metode, ki jih uporabljajo sionisti, fašistične.⁴ Tudi Rabkin se v javnih nastopih ne izogiba tej oznaki.

Arabski judje od Palestine do Irana niso igrali skoraj nobene vloge pri nastanku sionizma. Rabkin večkrat citira Avija Shlaima, zdaj profesorja zgodovine na Oxfordski univerzi, ki omenja, da mu je mati, ko je kot otrok v Iraku vprašal, kaj je sionizem, pojasnila, da judje s tem nimajo ničesar – sionizem naj bi bila

³ Rabkin povzema ta članek v navedenem pogovoru z Lottazem.

⁴ Isidore Abramowitz, Hannah Arendt et al., »Letter to the New York Times«, *New York Times*, 4. 12. 1948.

zadeva Evropejcev. Ko so se evropski judje začeli naseljevati v Palestini, so arabski judje, tako kot njihovi muslimanski in krščanski sosede, pogosto postali tarče sionističnega, evrojudovskega terorizma. Po ustanovitvi Izraela so sionistični aktivisti maltretirali in terorizirali arabske jude od Maroka do Iraka. V Maroku so denimo nadlegovali judovska dekleta preoblečeni v Arabce, drugod so v sinagoge metali granate. Vse to so počeli, da bi arabske jude pripravili do tega, da se preselijo v novo judovsko državo. Od vsega začetka so uničevali družbe, v katerih so judje živeli v miru s pripadniki drugih ver.

Bombardiranje sinagoge v Teheranu, naj je bilo naklepno ali »postranska škoda«, torej ni nič novega v zgodovini sionizma. Potrjuje, kar Yakov Rabkin – tako kot mnogi judje po svetu, ki se distancirajo od sionizma in sionističnih zločinov in jim nasprotujejo – pove tako jasno, da bi ne mogel bolj: izraelska država predstavlja izraelsko državo. Ničesar in nikogar drugega. Je grožnja obojim, judom in nejudom.

Štirinajsti **Pamflet** prinaša prevod komentarja, ki ga je kanadski zgodovinar Yakov M. Rabkin napisal po izraelskem bombardiranju znane sinagoge v Teheranu 7. aprila 2026, med izraelsko-ameriško vojno proti Iranu. Komentar je bil objavljen pod naslovom »Israel bombed a Synagogue on Passover: Has it become a Danger to Jews and Non-Jews Alike?« v več elektronskih medijih. Objavljamo ga z avtorjevim dovoljenjem.

SIONIZEM: GROŽNJA JUDOM IN NEJUDOM?

Ob izraelskem
bombardiranju
sinagoge
v Teheranu

Yakov M. Rabkin

Sinagoga je bila bombardirana sredi pashe.¹ Na prvi pogled se to zdi antisemitsko dejanje. Le redko kdo bi trdil drugače – razen seveda, če je bombardiranje izvedlo izraelsko letalstvo. Številni ljudje enačijo jude² z Izraelci in judovstvo s sionizmom. Ne morejo si predstavljati, da bi Izrael nastopal proti judom – z drugimi besedami, da bi zagrešil antisemitska dejanja.

Sinagoga, o kateri govorimo, stoji v Teheranu, kjer živi ena od najstarejših judovskih skupnosti na svetu. Judje živijo v Iranu že več kot dve tisočletji in niso nič manj Iranci kot muslimani, kristjani ali zoroastrijci. Vendar pa za večino Izraelcev – in zagotovo za njihovo vlado – iranski judje niso Iranci.

¹ Eden od najpomembnejših judovskih praznikov, s katerim se judje spominjajo osvoboditve Izraelcev iz egiptovskega suženjstva. Pravimo mu tudi judovska velika noč ali praznik opresnikov. (Op. prev.)

² Odločitev, da »jude« pišemo z malo začetnico, je moja, urednikova, sprejeta na podlagi razprav, ki sem jih imel s pokojno urednico založbe /*cf. Zojo Skušek ob prevodu knjige izraelskega zgodovinarja Shloma Sanda o tem, kako so »izumili judovsko ljudstvo«, in argumentov, ki jih v knjigi navaja Sand. Gl. Shlomo Sand, *Kako so izumili judovsko ljudstvo*, prevedla Polona Poberžnik (Ljubljana: Založba /*cf., 2010).

Velja, da pripadajo drugemu narodu, za katerega domnevno obstaja država Izrael, ne glede na dejanska stališča judov po vsem svetu do »zgodovinske domovine«.

Bombardiranje teheranske sinagoge ni bila prva antisemitska akcija, ki jo je zagrešil Izrael. Januarja 1951 so izraelski agenti vrgli granato v sinagogo v Bagdadu. To je bilo eno izmed dejanj, namenjenih spodbujanju judov, naj zapustijo Irak in se preselijo v Izrael. Podobne provokacije proti lokalnim judom so bile organizirane v Egiptu in Maroku. Nova sionistična država, ki je izgnala več sto tisoč palestinskih Arabcev, je potrebovala jude, da bi zapolnili prazne hiše in vasi. Avi Shlaim je bil star pet let, ko je zapustil Irak. Spominja se, da mu je mama rekla: »Sionizem je stvar Aškenazov.«³ Judje v muslimanskih deželah, ki so živeli v veliko večjem miru kot njihovi vrstniki v Evropi, resnično niso imeli nobene vloge pri nastanku sionističnega gibanja na prelomu 20. stoletja. Antisemitska dejanja so veljala za priročno

³ Aškenazi – judovska etnična skupina, katere predniki izvirajo iz severne, zahodne in vzhodne Evrope iz časa srednjega veka. So največja judovska skupina na svetu, njihovo ime pa v dobesednem prevodu iz hebrejščine pomeni »nemški judje«. (Op. prev.)

orodje, da bi jih prisilili k preselitvi v Izrael, uporabili so jih za politične cilje.

Antisemitizem, mutacija evropskega rasizma in ksenofobije, se je okrepil v drugi polovici 19. stoletja. Theodor Herzl, ustanovitelj političnega sionizma, je spoznal, da je antisemitizem mogoče izkoristiti za sionistične namene, saj sta oba, sionizem in antisemitizem, želela Evropo osvoboditi judov. V dnevnik je zapisal: »Antisemiti bodo postali naši najzvestejši prijatelji, antisemitski narodi pa naši zavezniki.« Njegove besede so se izkazale za preroške. Imperialno podporo sionistični kolonizaciji Palestine je novembra 1917 prvi izrazil britanski politik Arthur Balfour. Desetletje prej je nasprotoval sprejemu ruskih judov v svojo državo. Zato je bilo logično, da je Edwin Montagu, edini jud v britanskem kabinetu, Balfourjevo podporo sionizmu označil za antisemitsko:

Rad bi javno povedal, da je politika vlade njegovega veličanstva posledično antisemitska in bo postala podlaga za združevanje antisemitov v vseh državah sveta. ... Sionizem se mi je vedno zdel zlonamerno politično prepričanje, ki ga noben domoljubni državljani Združenega kraljestva ne more podpreti. ... Ko bodo judom

povedali, da je Palestina njihova nacionalna domovina ... bodo v Palestino prišli ljudje in izganjali sedanje prebivalce in si prisvajali, kar je v tisti deželi najboljše ...

Tako kot Herzl je tudi Montagu izrekel preroške besede. V medvojnem obdobju so sionisti po vsej Evropi vzpostavili sodelovanje z antisemitskimi oblastmi, ki so se želele znebiti judov v svojih državah. Med njimi so bili tudi nacistični uradniki, ki so s sionističnimi organizacijami v Nemčiji ravnali izjemno dobro v primerjavi z drugimi judovskimi ustanovami. Visoki funkcionar SS je v spremstvu nemškega sionističnega voditelja celo obiskal sionistične kolonije v Palestini. Po njunem obisku je nacistični časopis *Der Angriff*, ki ga je ustanovil Goebbels, objavil pohvalne članke o sionističnem podvigu, v spomin na obisk pa je bila izdana medalja – na eni strani s svastiko, na drugi z Davidovo zvezdo.

Sionisti so bili povsem osredotočeni na vzpostavitev etnično nacionalistične države v Palestini, zato so uspešno ovirali prizadevanja, ki bi lahko rešila številne evropske jude, če bi jih preselili drugam. Leta 1938, po kristalni noči, ki je sprožila fizično nasilje nad nemškimi judi, je Ben-Gurion dejal:

Če bi vedel, da je mogoče iz Nemčije rešiti vse otroke s transportom v Anglijo, s preselitvijo v deželo Izrael pa le polovico, bi izbral slednje, saj pred nami ni le število teh otrok, temveč zgodovinsko štetje izraelskega ljudstva.

Ta pogled na ljudi kot »človeški material«, ki ga je treba uporabiti v korist sionistične države, pojašnjuje tudi antisemitska dejanja, ki so jih sionisti zagrešili v muslimanskih državah, ko so si prizadevali za judaizacijo Palestine.

Preden je sionizem škodoval Palestincem, je izvajal nasilje nad judi in njihovo dediščino. Druga nacionalistična gibanja – poljsko, ukrajinsko ali litovsko – so si prizadevala za etnično državo, da bi ohranila kulturno kontinuiteto, sionizem pa si je prizadeval izkoreniniti jude iz njihove tradicionalne kulture in jezika (jidiš) ter ustvariti »muskeljuda« (»mišičastega juda«): močnega, ciničnega, brutalnega posameznika, navdihnjenega z arijskimi prototipi. Nacistični genocid je okrepil odločenost sionistov, da se pri doseganju svojih ciljev zanesejo na golo silo. Tako je Izrael postal ena najbolj militariziranih družb, ki nekaznovano izvaja nasilne zločine.

Povsem pričakovano je Izrael najnevarnejši kraj za jude. Od konca 19. stoletja so kritiki sionizma opozarjali, da bo sionistična država postala smrtna past, ki bo ogrožala kolonizatorje in kolonizirane. Za te kritike – zlasti tiste zunaj Izraela – je sionistični eksperiment tragična napaka. Kolikor prej se konča, brez škode za njegove prebivalce, argumentirajo, toliko bolje za človeštvo kot celoto.

Nevarnost sionizma za jude ni le fizična, temveč tudi moralna in duhovna. To, da si sionisti lastijo Palestino, in njihovo vedenje sta v hudem nasprotju z nauki rabinskega judovstva. Za judovske verske nasprotnike sionizma je neprestano in ponavljajoče se nasilje od ustanovitve sionistične kolonije v Palestini posledica radikalnega preloma sionizma z dvatisočletno judovsko tradicijo. Po tem svetovnem nazoru lahko fizična prisvojitve Svete dežele vodi le v pogubo. Z besedami rabina Isaaca Breuerja: »Sionizem je najstrašnejši sovražnik, ki se je kdaj dvignil proti judovskemu narodu. ... Sionizem umori narod in nato povzdigne truplo na prestol.«

Leta 1948, med vojno, ki jo je sprožilo sionistično etnično čiščenje Palestine, je Hannah Arendt, ugledna judovska intelektualka, ki je iz nacistične Nemčije

pobegnila v Združene države Amerike, zapisala: *In četudi bi judje zmagali v vojni ... bi »zmagoviti« judje živeli obkroženi s popolnoma sovražnim arabskim prebivalstvom, osamljeni znotraj vedno ogroženih meja, obsedeni s fizično samoobrambo. ... In vse to bi bila usoda naroda, ki bi – ne glede na to, koliko priseljencev bi še lahko sprejel in kako daleč bi razširil svoje meje – še vedno ostal zelo majhno ljudstvo, ki ga sovražni sosedje številčno močno prekašajo.*

Izrael je tudi stalna nevarnost za jude, ki živijo zunaj njegovih vedno širših meja – ne pa njihov zaščitnik. Kmalu po tem, ko je izraelska vojska (IDF) bombardirala teheransko sinagogo, je dr. Junes Hamami Lalehzar povedal to, kar je postalo očitno: »Trditvev izraelskega režima, da brani jude, ni nič drugega kot sramotna laž.«

Poleg tega izraelska brutalnost in trditve, da Izrael zastopa vse jude, izzivajo nasilna dejanja proti judom po vsem svetu. Izraelski voditelji aktivno spodbujajo enačenje judov z Izraelom, saj to koristi visokim strateškim ciljem. Legitimizirajo sionistično državo, krepijo njeno ideologijo in podžigajo antisemitizem, saj jude v tujini prikazujejo kot so-krivce izraelske politike, kar jih na koncu sili k izse-

ljevanju v Izrael. Antisemitizem ponuja Izraelu scenarij, v katerem vsi pridobijo: novi priseljenci prispevajo intelektualne, podjetniške in finančne vire, hkrati pa širijo bazen potencialnih rekrutov za IDF (izraelske obrambne sile).

Desetletja diskriminacije, deportacije in umorov lokalnih Palestincev so povzročila jezo, zamero in sovraštvo. V nasprotju s prevladujočim samopomilovanjem in ogorčenjem, ki je sledilo napadu iz Gaze oktobra 2023, je legendarni izraelski bojevnik, general Moše Dajan, razumel stisko Palestincev. Na pogrebu Izraelca, ki ga je leta 1956 ubil Palestinec iz Gaze, je dejal:

Danes ne obtožujemo morilcev. Kdo smo mi, da bi nasprotovali njihovemu močnemu sovraštvu do nas? Osem let so sedeli v begunskih taboriščih v Gazi, mi pa smo pred njihovimi očmi zemljo in vasi, v katerih so živeli oni in njihovi predniki, spreminjali v našo dediščino ...

Dajan je v enem od svojih brutalno iskrenih trenutkov priznal, da »v tej državi ni enega samega kraja, v katerem prej ne bi živelo arabsko prebivalstvo«.

Takšne besede se danes v Izraelu redko slišijo. Vlada pravičništvo. Velika večina nearabskih Izraelcev

podpira genocid v Gazi in stoji za svojimi oboroženimi silami v trenutnih napadih na Iran, Libanon in Jemen. Uporabe nasilja so se Izraelci tako navadili, da so od nje postali omamljeni, in zdi se, da jih lahko le sila ustavi pred nadaljnjimi zločini proti človeštvu. Ali bo takšno silo mogoče najti, ostaja odprto vprašanje.

Sinagogo v Teheranu so po poročanju bombardirala letala, označena z Davidovo zvezdo. Ko sem jo pred desetimi leti obiskal, se je zdelo, da so iranski judje varni. V nasprotju s Parizom ali Berlinom na vhodih v sinagoge in judovske ustanove ni bilo stražarjev. Obiskal sem tudi teheransko judovsko bolnišnico. V Montrealu je judovska bolnišnica nastala kot odgovor na antisemitizem zdravstvene ustanove, ki v dvajsetih in tridesetih letih prejšnjega stoletja ni zaposlovala judovskih zdravnikov, judovska bolnišnica v Teheranu pa je bila prostovoljni judovski prispevek prebivalcem mesta. Upam, da bolnišnica ni doživela iste usode kot sinagoga. Nad vhodom v bolnišnico sem opazil verz iz Tore v izvirni hebrejščini in perzijščini: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.«

ZBIRKA PAMFLET

1. George Orwell, *Fašizem in demokracija*
2. Albert Einstein, *Za socializem in svobodo mišljenja*
3. Nancy Lindisfarne, Jonathan Neale, *Afganistan. Konec okupacije*
4. *Ustava Republike Slovenije. Dvojezična izdaja*
5. Janko Pleterški, *Preklicati revolucijo v slovenski zgodovini?*
6. Tomaž Mastnak, *Kovidni režim. Kje smo?*
7. Michael Schafir, *Iliberalizem in antisemitizem v postkomunizmu v primerjalni perspektivi*
8. Benjamin Abelow, *Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino. Kako je politika ZDA in NATA pripeljala do krize, vojne in do tveganja jedrske katastrofe*
9. Volker M. Heins, Frank Wolff, *Za zidovi. Zaprte meje kot nevarnost za odprto družbo*
10. Omer Bartov, *»Neskončne pravice«. Genocid v Gazi in selektivni spomin/odziv mednarodne skupnosti*
11. Stanisław Lem, *Provokacija*
12. Jeffrey D. Sachs, *Zahodna politika, Rusija in Ukrajina. Govor v Evropskem parlamentu*
13. Maximilien Robespierre, *Pravica do življenja*

V medvojnem obdobju so sionisti po vsej Evropi vzpostavili sodelovanje z antisemitskimi oblastmi, ki so se želele znebiti judov v svojih državah. Med njimi so bili tudi nacistični uradniki. Visoki funkcionar SS je v spremstvu nemškega sionističnega voditelja celo obiskal sionistične kolonije v Palestini. Po njunem obisku je nacistični časopis *Der Angriff* objavil pohvalne članke o sionističnem podvigu, v spomin na obisk pa je bila izdana medalja – na eni strani s svastiko, na drugi z Davidovo zvezdo.

Nevarnost sionizma za jude ni le fizična, temveč tudi moralna in duhovna. To, da si sionisti lastijo Palestino, in njihovo vedênje sta v hudem nasprotju z nauki rabinskega judovstva. Za judovske verske nasprotnike sionizma je neprestano in ponavljajoče se nasilje od ustanovitve sionistične kolonije v Palestini posledica radikalnega preloma sionizma z dvatisočletno judovsko tradicijo. Po tem svetovnem nazoru lahko fizična prisvojitve Svete dežele vodi le v pogubo. Z besedami rabina Isaaca Breuerja: »Sionizem je najstrašnejši sovražnik, ki se je kdaj dvignil proti judovskemu narodu. ... Sionizem umori narod in nato povzdigne truplo na prestol.«

Založba ZRC

Pamflet! 14

4 EUR

9 789610 511397